

Nr 25.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till skyddsrum vid serafimerlasarettet m. m.; given Solliden den 31 augusti 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gösta Bagge.

Utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Solliden den 31 augusti 1940.

Närvarande:

Statsråden QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, DOMÖ.

Efter gemensam beredning inom social-, finans- och ecklesiastikdepartementen anför här efter föredraganden, statsrådet Bagge:

Direktionen för karolinska sjukhuset har anhållit, att 69,000 kronor måtte ställas till direktionens förfogande för täckande av kostnaderna för vissa vid serafimerlasarettet vidtagna eller planerade luftskyddsåtgärder. Utlåtanden över framställningen ha avgivits av luftskyddsinspektionen, statskontoret och medicinalstyrelsen.

Sjukhusdirektionen erinrar, att, då 1939 års lagtima riksdag (skrivelsen nr 177) anvisat medel till luftskyddsanläggning för karolinska sjukhuset, frågan ännu varit öppen, huruvida verksamheten vid serafimerlasarettet skulle uppehållas vid krig eller krigsfara. Sedan Kungl. Maj:t den 13 april 1940 utfärdat kungörelse (nr 210) med förordnande jämlikt 13 § luftskyddslagen den 11 juni 1937 (nr 504), hade direktionen emellertid föranstaltat om ordnande av skyddsrum i befintliga källarlokalerna vid lasarettet, vilka arbeten i väsentliga delar vore färdiga. I dessa skyddsrum kunde rymmas omkring 800 sittande personer.

Direktionen framhåller vidare, att skyddsrumsutrymmen för ytterligare omkring 230 personer skulle kunna vinnas genom nybyggnad av skyddsrum. Då kostnaderna härför beräknats uppgå till 62,000 kronor, hade direktio- nen emellertid icke velat föreslå sådan åtgärd. Direktionen förutsatte där- vid, att jordvåningskorridorerna i medicinska och kirurgiska klinikerna kunde i befintligt skick efter uppsättning av splitterskydd för fönstren ut- göra en reserv, erbjudande relativt gott skydd, samt att poliklinikpatien- terna, vilka i allmänhet kunde tämligen obehindrat förflytta sig, skulle upp- söka i närheten av lasarettet anordnade offentliga skyddsrum.

Skyddsrummen i befintliga byggnader vore i väsentliga delar utförda i egen regi. Mörklägningsmateriel för mera permanent bruk vore anskaffad och under tillredning. Kostnaden härför samt för skyddsrummens utrust- ning med luftreningsaggregat, dörrar och gastäta luckor m. m. ävensom splitterskydd för fönster och dörrar i bottenvåningarna beräknades uppgå till 47,000 kronor. Apparatur och ledningar, varigenom skulle beredas möj- lighet att avlyssna, om eld utbröte i vindsvåningarna, att samtala med brandmanskap därstädes ävensom i mindre utsträckning till inre alarne- ring m. m. beräknades kunna anskaffas för en kostnad av 7,000 kronor. Utöver vad sålunda beräknats hade direktio- nen under övervägande att anskaffa en motorbrandspruta jämte slangar för en kostnad av omkring 5,000 kronor. Till de ytterligare åtgärder, som kunde visa sig erforderliga, beräknade direktio- nen ett belopp av 10,000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställde direktio- nen, att ett belopp av (47,000 + 7,000 + 5,000 + 10,000 =) 69,000 kronor måtte stäl- las till förfogande.

Luftskyddsinspektionen har anført: Vad först anginge den till 47,000 kronor beräknade kostnaden för anskaffning av mörklägningsmateriel, luftreningsaggregat m. m., torde på grund av frånvaron av närmare upp- gifter om de i nämnda summa ingående detaljbeloppen icke vara möjligt att göra annat uttalande beträffande beloppet än att detsamma i och för sig icke kunde anses oskäligt med hänsyn till det antal personer, som genom åtgärderna i fråga bleve skyddade. Vidkommande härefter kostna- derna för anskaffande av apparatur och ledningar för att bereda möj- lighet att avlyssna om eld utbrutit eller att samtala med brandmanskap, ville inspektionen ifrågasätta lämpligheten av att förse serafimerlasarettet med anläggningen i fråga. Kostnaderna härför syntes nämligen ur luft- skyddssynpunkt icke motsvara värdet av anläggningen. Inspektionen hade intet att erinra emot de beräknade kostnaderna för motorbrandspruta jämte slangar. Slutligen ville inspektionen framhålla, att det enligt inspek- tionens mening icke vore riktigt att vid uppskattningen av serafimerlasa- rettets skyddsrumbehov utgå ifrån att poliklinikpatienterna vid flyglarm skulle söka skydd i de i närheten av lasarettet anordnade offentliga skydds- rummen.

Statskontoret har framhållit, att de begärda medlen avsåge utgifter dels för omändringsarbeten i lasarettets fastigheter, dels ock för inköp av luft- skyddsapparatur. För sistnämnda utgifter borde anlitas den å lasarettets omkostnadsstat uppförda delposten till övriga expenser, vilken post för ändamålet borde få överskridas med erforderligt belopp. Kostnaderna för omändringsarbeten i lasarettets fastigheter syntes däremot böra bestridas

av den under karolinska sjukhusets delfond av statens allmänna fastighetsfond för serafimerlasarettet upptagna anslagsposten till reparationer och underhållskostnader m. m. Då denna anslagspost icke syntes lämna tillgång till gäldande av dessa kostnader, syntes medel för ifrågavarande ändamål få äskas av riksdagen.

Medicinalstyrelsen har erinrat, att i den av Kungl. Maj:t fastställda förteckningen över beredskapssjukhus upptagits ett sådant sjukhus om 300 vårdplatser vid serafimerlasarettet. Kungl. Maj:t hade vidare fastställt grunder för statsbidrag till anordnande av skyddsrum och mörklägningsanordningar i byggnader, som enligt vederbörligen godkända planer vore avsedda att tagas i anspråk såsom beredskapssjukhus. Det tillkomme medicinalstyrelsen att utanordna statsbidrag enligt dessa grunder från det på tilläggsstat II för budgetåret 1939/40 anvisade, till styrelsens förfogande ställda reservationsanslaget å 10,000,000 kronor till utrustning m. m. av beredskapssjukhus.

Därest någon erinran ej mötte från Kungl. Maj:ts sida, hade medicinalstyrelsen för avsikt att enligt närmare angivna grunder på ansökan av direktionen för karolinska sjukhuset till direktionen från ovanberörda reservationsanslag utanordna statsbidrag till anordnandet av nu ifrågavarande skyddsrum m. m. med högst 17,500 kronor. Förutsättningen härför vore emellertid, att direktionen anvisade vissa av de nu iordningställda skyddsrummen för beredskapssjukhusets behov och att dessa kunde av styrelsen efter samråd med luftskyddsinspektionen godkännas.

Sjukhusdirektionen har i sin framställning hemställt om anslag till serafimerlasarettet för skyddsrumsanläggningar, mörklägningsmateriel och brandskyddsändamål. Från sjukhuset har jag låtit inhämta mera detaljerade uppgifter om kostnadsfördelningen, av vilka framgår, att sjukhusdirektionen i stället för lyssnarapparaturl ämnar anskaffa en automatisk brandalarmanläggning, att brandredskapen numera beräknas draga högre kostnader än tidigare samt att de sammanlagda kostnaderna för luftskyddsanordningarna fortfarande beräknas kunna hållas inom ramen av ett anslag av 69,000 kronor. Då det är nödvändigt, att sjukhuset förses med en ändamålsenlig luftskyddsanläggning, och det framlagda programmet synes kunna i huvudsak biträdas, tillstyrker jag, att medel för ändamålet nu ställas till förfogande.

Föredraganden.

Statskontoret har föreslagit, att kostnaderna för de i framställningen avsedda ändringsarbetena skola bestridas från den anslagspost till reparationer och underhållskostnader m. m., som för serafimerlasarettet är uppförd under karolinska sjukhusets delfond av statens allmänna fastighetsfond, och de återstående kostnaderna från den på sjukhusets omkostnadsstat uppförda delposten till övriga expenser. Då den förstnämnda posten ej förslår till gäldande av de enligt förslaget på densamma fallande kostnaderna, bör enligt statskontorets mening riksdagens medgivande till postens förstärkning inhämtas. Medicinalstyrelsen har — under erinran att serafimerlasarettet till en del är att betrakta som beredskapssjukhus — ifråga-

satt, att av kostnaderna ett belopp av 17,500 kronor skall bestridas från det på tilläggsstat II för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget om 10,000,000 kronor till utrustning m. m. av beredskapssjukhus.

För egen del anser jag praktiska skäl tala för att kostnaderna — till den del de icke kunna täckas av sjukhusets löpande anslag — bestridas från ett särskilt anslag på riksstaten och att alltså reservationsanslaget till utrustning m. m. av beredskapssjukhus icke tages i anspråk. Då serafimerlasarettets fastigheter icke upptagits såsom tillgång i statens allmänna fastighetsfond, bör det anslag, som anvisas för ändamålet, icke uppföras på kapitalbudgeten utan på driftbudgeten under åttonde huvudtiteln, lämpligen på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41. Jag har från sjukhuset under hand inhämtat, att av kostnaderna omkring 4,000 kronor sannolikt kunna bestridas från den i sjukhusets omkostnadsstat ingående delposten till inventariers underhåll och komplettering, vilken post dock i så fall eventuellt skulle behöva överskridas. Jag har vidare inhämtat, att den under statens allmänna fastighetsfond för serafimerlasarettet upptagna posten till reparationer och underhållskostnader m. m. för det sistförflutna budgetåret lämnat överskott. Då jag utgår från att det skall vara möjligt att utan överskridande av dessa två poster ur dem bestrida inalles 9,000 kronor av kostnaderna, föreslår jag, att det anslag, som på tilläggsstat I bör uppföras för ändamålet, bestämmes till (69,000 — 9,000 =) 60,000 kronor. Detta anslag bör erhålla karaktär av reservationsanslag.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Anordnande av skyddsrum vid serafimerlasarettet m. m.* under åttonde huvudtiteln å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 60,000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Georg von Euler.